

Praca na Islandii

**JEDNO
PRAWO**
- ŻADNEGO OSZUSTWA!

Maí 2018

Alþýðusamband Íslands

Praca na Islandii

Prawa cudzoziemców pracujących na Islandii

Pracownicy krajów wchodzących w skład Unii Europejskiej i EFTA (EEA) mają prawo do pracy na Islandii bez potrzeby pozwolenia na pobyt.¹

Obwatele z państw nie wchodzących w skład Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) muszą posiadać pozwolenie na pobyt i pracę przed przybyciem na Islandię.

Umowy zbiorowe dotyczące poborów i innych dodatków do wynagrodzenia

Związki zawodowe negocjują i podpisują umowy zbiorowe na temat wynagrodzenia pracowników. Umowy te obowiązują wszystkich zatrudnionych na islandzkim rynku pracy, oddzielnie dla każdego zawodu, bez względu na płeć, obywatelstwo lub okres zatrudnienia.

Umowy pomiędzy niektórymi pracownikami i ich pracodawcami nie są ważne, jeżeli pobory omawiane w nich są niższe aniżeli te podane w umowach zbiorowych.

Umowy zbiorowe określają najniższe płace dla każdego zawodu, czas pracy, czas na odpoczynek i przerwę w pracy, pobory w trakcie choroby lub wypadku, prawa do urlopu i płatnych dni wolnych, przepisów bezpieczeństwa, okresu wypowiedzenia, składek na związki zawodowe i na fundusz emerytalny, obowiązków pracodawcy do odprowadzania składek na fundusz chorobowy, urlopowy, kształcenia pracowników oraz fundusz emerytalny, i t.d.

Poniżej podano przykłady najniższych poborów i praw według umów zbiorowych i innych przepisów. Należy pamiętać, że na podstawie umów zbiorowych, praktyka w zawodzie jak również staż pracy w danym zakładzie daje prawo do wyższych poborów i większych praw.

---

¹ Kraje należące do UE to: Austria, Belgia, Anglia, Bułgaria, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Holandia, Irlandia, Islandia, Włochy, Chorwacja, Cypr, Łotwa, Lichteinstein, Litwa; Luxemburg, Malta, Norwegia, Portugalia, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania, Szwecja, Czechy, Węgry i Niemcy. Podobny regulamin obowiązuje Wyspy Owcze i Szwajcarię.

Wynagrodzenie

Minimalne zarobki na Islandii za pełen etat Od 1 maja 2018 to 300.000 ISK za każdy przepracowany miesiąc, dla tych którzy ukończyli 18 lat i przepracowali w jednym miejscu pracy ostatnie 6 miesięcy.

Minimalne zarobki dla wykwalifikowanych robotników (elektrycy/ pracownicy przemysłu metalowego/ stolarze / tynkarze/ malarze/ hydraulicy) to 365.063 ISK. Minimalne zarobki dla kucharzy, kelnerów/ kelnerek i rzeźników/ wędliniarzy z dyplomem czeladniczym to 357.383 ISK.

Bardzo często pracownicy zawierają z pracodawcą umowę o wyższych poborach i prawach aniżeli te podane w umowach zbiorowych. Takie płace nazywane są płacami rynkowymi. Zależą one od sytuacji na rynku pracy, z którą każdy powinien się zapoznać stosownie do swego zawodu.

Czas pracy

Tydzień pracy wynosi 40. W niektórych zawodach związki zawodowe zawarły umowę z pracodawcami na temat krótszego tygodnia pracy, np: dla pracowników biurowych, w handlu i usługach. Pobory wypłacane są za nie więcej aniżeli 40 godzin tygodniowo (8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku). Po ukończeniu pracy dziennej pracownik powinien otrzymywać pobory za godziny nadliczbowe. Za godzinę nadliczbową jest płacone najczęściej 80% więcej od godziny dziennej.

Pracownicy fizyczni, handlowcy i rzemieślnicy mają prawo do 35 min przerwy w ciągu dnia (pełny etat pracy) bez potrącania tego z poborów przy 40-godzinnym tygodniu pracy.

Czas na odpoczynek

Wszyscy pracownicy mają prawo do 11 godzin odpoczynku w czasie jednej doby oraz jednego dnia wolnego w tygodniu. Dzień ten powinien być przedłużeniem godzin na odpoczynek w ciągu doby.

Choroba i wypadki

Pracownicy mają prawo do poborów w przypadku choroby lub wypadku w czasie wolnym od pracy. W pierwszym roku pracy chorobowe to conajmniej 2 dni za każdy przepracowany miesiąc.

W przypadku wypadku podczas pracy prawo do poborów wzrasta do trzech miesięcy dodatkowo do regulaminowych dwóch dni za każdy miesiąc. Obowiązkiem każdego poszkodowanego jest zawiadomienie o niesprawności do pracy oraz dostarczenie zwolnienia lekarskiego na prośbę pracodawcy. Do obowiązków pracodawcy należy natomiast ubezpieczenie każdego pracownika na wypadek śmierci, stałej lub tymczasowej nieobecności w pracy spowodowanych wypadkiem w prostej drodze z domu do pracy i z pracy do domu.

Urlop

Wszyscy zatrudnieni mają prawo do wykorzystania płatnego urlopu w ciągu każdego roku. Najkrótszy urlop według przepisów wynosi dwa dni za każdy przepracowany miesiąc. Minimalne wynagrodzenie urlopowe wynosi conajmniej 10,17% dodatkowo do wypłaty za każdą przepracowaną godzinę.

Fundusze emerytalne

Osoby w wieku od 16 do 70 roku życia, zatrudnione na islandzkim rynku pracy mają obowiązek wpłaty składek na fundusz emerytalny w celu zapewnienia sobie prawa do emerytury. Najniższe składki wynoszą 15,5% od 1 lipca 2018 od poborów: 4% wpłacane przez pracownika, odciążane od jego poborów przez pracodawcę oraz 11,5% od 1 lipca 2018% wpłacanych tylko przez pracodawcę. Dodatkowo każda osoba może wpłacać na oddzielny fundusz emerytalny; w takim przypadku pracownik conajmniej 2% i pracodawca 2%.

Umowa o pracę

Pracodawca ma obowiązek w ciągu dwóch miesięcy od dnia zatrudnienia pracownika podpisać z nim umowę o pracę. Umowa taka powinna zawierać informacje na temat obu stron (imię i nazwisko i numer ID), stanowisko pracownika, krótki opis wykonywanej pracy, datę rozpoczęcia pracy, warunki płacowe, wielkość etatu, okres zatrudnienia w przypadku umowy na czas określony, prawa urlopowe, okres wypowiedzenia, nazwę funduszu emerytalnego oraz inne zagadnienia stosownie do obowiązujących umów zbiorowych.

Odcinek z wypłaty

Pracownik ma prawo do otrzymania informacji na piśmie zawierających dokładne wyliczenie poborów przy każdej wypłacanej wypłacie. Odcinek z wypłaty powinien zawierać informacje o pracowniku i pracodawcy (imię, nazwisko i numer ewidencyjny). Podany powinien zostać okres za który pobory są wypłacane oraz ich dokładne wyliczenie, jak również różnego rodzaju potrącenia, np: podatek. Każda osoba odcinek z wypłaty powinna otrzymać do ręki. W przypadku, kiedy pracodawca nie odprowadza składek na fundusz emerytalny lub do związków zawodowych czy nie płaci potrąconego podatku, pracownik odcinkiem z wypłaty może udowodnić potrącenia z jego poborów.

Kwalifikacje zawodowe

Ogólnie prawa zatrudnionych na rynku pracy zależą od uprawnień do wykonywanego zawodu. W niektórych przypadkach pracownik powinien posiadać prawo jazdy, dodatkowe uprawnienia na samochody ciężarowe, autobusy lub maszyny przemysłowe.

Umowa obowiązująca w krajach Europejskiej Strefy Gospodarczej (EES) mówi o tym, że nabyte prawa, kwalifikacje zawodowe, staż pracy oraz wykształcenie pracowników powinno być brane pod uwagę na Islandii, jeżeli prawa te zostały nabyte w jednym z krajów należących do EES. Akceptacja tych praw równa się z wyższymi poborami w naszym kraju.

Staż pracy oznacza wyższe płace, a przez to lepsze prawa

Staż pracy w danym zawodzie i/lub jednym i tym samym przedsiębiorstwie oznacza wyższe płace i lepsze prawa, np: pobory w okresie choroby, urlop lub okres wypowiedzenia na podstawie umów zbiorowych.

Obcokrajowcy pracujący w naszym kraju przenoszą nabyte prawa w swoim kraju. Dotyczy to stażu pracy w tym samym zawodzie lub zawodzie podobnym, określonym ważną umową zbiorową.

W okresie trzech miesięcy od chwili zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie, należy przedłożyć dowód potwierdzający staż pracy za granicą.

Podatki

Pracodawca ma obowiązek odciągania co miesiąc z poborów swoich pracowników podatku dochodowego oraz podatków gminnych i odprowadzania ich do Urzędu Skarbowego. W roku 2016 najniższy podatek od poborów wynosi 36,94% od poborów 0 – 893.713 ISK. 46,24% od poborów powyżej 893.713 ISK. i zostaje podwyższony wraz ze wzrostem poborów.

Zatrudnieni pracownicy mają prawo do ulgi podatkowej, z której korzysta się po naliczeniu podatku od poborów. W roku 2016 ulga ta wynosi Za rok 2018 wynosi 53.895 ISK w każdym miesiącu. Aby skorzystać z podanej wyżej zniżki należy przedłożyć w zakładzie pracy kartę podatkową o którą występujemy do urzędu podatkowego.

Obywatele krajów Europejskiej Strefy Gospodarczej i inni, którzy nie potrzebują pozwolenia na pracę, otrzymają kartę podatkową zaraz po uzyskaniu numeru ewidencyjnego i pozwolenia na pobyt. Pozostałym osobom karta podatkowa zostaje wydana po otrzymaniu przez nich pozwolenia na pracę i pobyt w kraju.

Rejestracja w rejestrze mieszkańców jest bardzo ważna

Obywatele Europejskiej Strefy Gospodarczej mający zamiar pracować w naszym kraju dłużej aniżeli 3 do 6 miesięcy muszą zarejestrować się na pobyt stały w przeciągu 7 dni od daty wjazdu do kraju lub w przeciągu 7 dni od daty podpisania umowy o pracę, nie później jednak aniżeli w ciągu 6 miesięcy od pierwszego wjazdu.

Osoby zamieszkałe na terenie Europejskiej Strefy Gospodarczej, przebywające w naszym kraju poniżej 3 miesięcy muszą zarejestrować przy pierwszym wjeździe na Islandię miejsce pobytu w kraju w celu otrzymania numeru ewidencyjnego.

Pobyt powyżej 3 do 6 miesięcy bez rejestracji pobytu stałego w rejestrze mieszkańców jest nielegalny według przepisów i może mieć wpływ na prawa ludzi. Wszyscy ci, którzy przebywają na Islandii dłużej aniżeli przez 3 do 6 miesięcy, zgodnie z przepisami muszą posiadać adres stałego pobytu w kraju.

Prawa do usług w instytucjach rządowych najczęściej zależą od stałego adresu danej osoby i dlatego wszyscy ci, którzy chcą zamieszkać na Islandii powinni się zarejestrować jak najszybciej po wjeździe do kraju.

Równouprawnienie mężczyzn i kobiet

Kobiety i mężczyźni pracujący w tym samym zakładzie pracy i zajmujący takie same stanowiska powinni otrzymywać równe pobory i korzystać z tych samych praw, np: prawa do zasiłku emerytalnego i chorobowego oraz innych dodatków w formie finansowej.

Związki zawodowe i mężowie zaufania

Prawie wszyscy zatrudnieni na Islandii należą do związków zawodowych.

Związki zawodowe nie pracują dla jednostek rządowych, wszystko o czym rozmawia się z mężami zaufania lub pracownikami związków objęte jest tajemnicą zawodową.

Związki zawodowe negocjują z pracodawcami pobory i inne dodatki płacowe dla swoich członków jak również starają się zapewnić prawa pracowników w stosunku do pracodawców. Pracodawcy mają

obowiązek odciążania składek na związki zawodowe z poborów zatrudnionych u siebie i odprowadzanie ich do kasy związkowej. Składki na związki zawodowe pokrywają koszty negocjacji w sprawie poborów, koszty prowadzenia usług związków zawodowych oraz koszty związane z zapewnieniem praw pracownikom w stosunku do pracodawców.

Członkostwo w związkach zawodowych daje prawo do wypłat z funduszu chorobowego i urlopowego jak również funduszu na kształcenie ludzi zgodnie z przepisami obowiązującymi w każdym związku osobno.

Zadaniem mężów zaufania jest przestrzeganie wykonania ustalonych przepisów zgodnie z umowami zbiorowymi oraz praw pracowników. W przypadku skarg i zażaleń pracownicy powinni zgłaszać się do mężów zaufania w swoim zakładzie.

Kursy języka islandzkiego

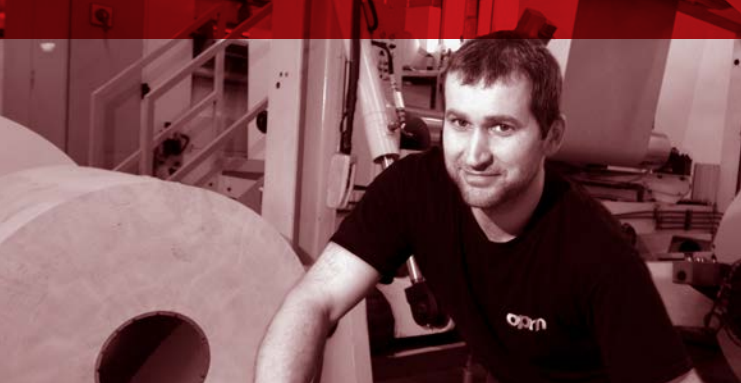
Według przepisów pracodawca i związki zawodowe powinni udzielić pracownikowi pochodzącemu z kraju spoza Europejskiej Strefy Gospodarczej, informacji na temat podstawowych kursów języka islandzkiego dla obcokrajowców, społeczeństwa i innych niezbędnych dla jego rodziny.

Specjalne przepisy i regulaminy dotyczące praw i obowiązków pracowników przedsiębiorstw zagranicznych wykonujących usługi w naszym kraju: agencje pracy tymczasowej

Specjalne przepisy obowiązują osoby przyjeżdżające do pracy na Islandii poprzez agencje pracy. Ludzie ci najczęściej zatrudnieni są według umów z zagranicznymi przedsiębiorstwami, jednak powinni pracować na warunkach płacowych i innych związanych z poborami (godziny nadliczbowe, prawa do urlopu, wypłat w czasie choroby lub wypadku przy pracy) według ważnych umów zbiorowych obowiązujących w naszym kraju, na takich zasadach, jak zatrudnieni bezpośrednio przez islandzkie przedsiębiorstwa.

Obywatele Europejskiej Strefy Gospodarczej, ubezpieczeni w kraju pochodzenia, nadal korzystać mogą ze swego ubezpieczenia. Muszą tylko przedłożyć obowiązujące zaświadczenia i świadectwa.

**Dokładnych informacji na temat praw i obowiązków
na islandzkim rynku pracy można zasięgnąć w**

Alpýðusamband Íslands

Federacja Islandzkich Związków Zawodowych

Guðrúnartún 1, 105 Reykjavík

tel: 53 55 600, asi@asi.is, www.asi.is

Starfsgreinasamband Íslands

Islandzki Związek Branż Zawodowych

Guðrúnartún 1, 105 Reykjavík

tel: 562 6410, sgs@sgs.is, www.sgs.is

Samiðn, samband iðnfélaga / Związek Przemysłowców

Borgartúni 30, 108 Reykjavík

tel: 535 6000, postur@samidn.is, www.samidn.is

Rafiðnaðarsamband Íslands / Islandzki Związek Elektryków

Stórhöfða 31, 110 Reykjavík

tel: 580 5200, rsi@rafis.is, www.rafis.is

Landsamband íslenskra verslunarmanna

Islandzkie Stowarzyszenie Handlowców

Kringlunni 7, 103 Reykjavík

tel 588 1300, asta@landssamband.is, www.landssamband.is

VM – Félag vélstjóra og málmæknimanna

Związek Zawodowy Inżynierów d/s Maszyn i Sprzętu

Stórhöfða 25, 110 Reykjavík

tel 575 9800, vm@vm.is, www.vm.is

MATVÍS, matvæla- og veitingasamband Íslands

Islandzkie Stowarzyszenie Gastronomiczne

Stórhöfða 31, 110 Reykjavík

Sími 580 5200, matvis@matvis.is, www.matvis.is

Sjómannasamband Íslands

Islandzkie Stowarzyszenie Marynarzy i Rybaków

Guðrúnartún 1, 105 Reykjavík

tel 561 0769, hj@ssi.is, www.ssi.is

Instytucje państwowe

Þjóðskrá (rejestr mieszkańców Islandii)

Borgartúni 24, 150 Reykjavík

tel 569 2900, thjodskra@thjodskra.is, www.skra.is

Obcokrajowcy pracujący na Islandii muszą zarejestrować się w Þjóðskrá.

Ríkisskattstjóri (urząd skarbowy)

Laugavegi 166, 105 Reykjavík

tel 442 1000, rsk@rsk.is, www.rsk.is

Urząd skarbowy wydaje karty podatkowe. Są one podstawą dla każdego pracownika na wykorzystanie personalnej zniżki podatkowej.

Útlendingastofnun (Urząd imigracyjny)

Dalvegi 18, 201 Kópavogur

tel 510 5400, utl@utl.is, www.utl.is

Urząd imigracyjny wydaje pozwolenia na pobyt dla obywateli krajów spoza Europejskiej Strefy Gospodarczej).

Vinnumálastofnun (Urząd pracy)

Kringlunni 1, 103 Reykjavík

tel 515 4800, postur@vmst.is

www.vinnumalastofnun.is

Urząd pracy wydaje pozwolenia na pracę dla obywateli krajów spoza Europejskiej Strefy Gospodarczej. EURES- europejskie służby zatrudnienia podlegają bezpośrednio pod Vinnumálastofnun www.eures.is.

Dokładnych informacji w Twoim języku ojczystym

Fjölmenningarsetur (centrum wielokulturowe)

Árnagötu 2-4, 400 Ísafjörður

tel 450 3090. info@mcc.is, www.mcc.is

The Reykjavik Human Rights Office (biuro do spraw człowieka)

Tjarnargata 11, 101 Reykjavík

tel 411 1111, mannrettindi@reykjavik.is, www.reykjavik.is/en

Mannréttindaskrifstofa Íslands (islandzkie biuro praw człowieka)

Túngata 14, 101 Reykjavík

tel 552 2720, Info@humanrights.is, www.humanrights.is

Na stronie internetowej Centrum wielokulturowego i Islandzkiego biura praw człowieka znajdują się informacje w wielu językach na temat społeczeństwa islandzkiego jak również islandzkiego rynku pracy.

Alþýðusamband Íslands

Guðrúnartún 1 | 105 Reykjavík

Tel.: 535 5600 | asi@asi.is | www.asi.is